

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร และเพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานระหว่างนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์และที่มีวุฒิทางการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักวิชาการสุศึกษา 227 คน ผู้บริหาร 160 คน รวมเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 387 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวนทั้งสิ้น 387 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 344 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอกซ์ (SPSS*) โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า "ที" (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของนักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักวิชาการสุศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 76.5 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 57 จบวุฒิปริญญาตรีบัณฑิต ร้อยละ 35.5 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสุศึกษาระหว่าง 5 - 10 ปี ร้อยละ 38 และเคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านสุศึกษา ร้อยละ 71 จำนวน 1 - 2 ครั้ง ร้อยละ 57.8 จบสาขาวิชาเอกสุศึกษา ร้อยละ 98.5 ส่วนผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59 มีอายุระหว่าง 40 - 50 ปี ร้อยละ 48.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 69.4 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสุศึกษาน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 36.1 และเคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านสุศึกษา

ร้อยละ 63.2 จำนวน 1 - 2 ครั้ง ร้อยละ 58.2 จบสาขาวิชาสุศึกษา ร้อยละ 36.1

2. สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง และผู้บริหาร

2.1 สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ทั้ง 8 ด้านตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร

สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง และผู้บริหารทั้ง 8 ด้าน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักวิชาการสุศึกษา รับรู้ว่าสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา และด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ อยู่ในระดับต่ำ ส่วนผู้บริหารรับรู้ว่านักวิชาการสุศึกษามีสมรรถภาพด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ อยู่ในระดับต่ำ

2.1.1 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาด้านการวิเคราะห์และวางแผนงานสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหารรับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น สมรรถภาพในการสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือในการวิเคราะห์พฤติกรรมสุภาพ อยู่ในระดับต่ำ

2.1.2 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ด้านการประสานงานและดำเนินงานสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหารรับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

2.1.3 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ด้านการจัดเตรียมผลิตและใช้อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์สุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหารโดยส่วนรวม

พบว่าอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น สมรรถภาพทำการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อสุศึกษาก่อนนำไปใช้จริง อยู่ในระดับต่ำ

2.1.4 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัดรณรงค์ทางสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

2.1.5 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาด้านวิชาการและการฝึกอบรม ตามการรับรู้ของตนเอง และผู้บริหาร โดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

2.1.6 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาด้านการติดตามและนิเทศสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษารับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของตนเอง อยู่ในระดับต่ำจำนวน 4 ข้อ คือ

- (1) สามารถควบคุมการนิเทศติดตามให้สอดคล้องและบรรลุตามนโยบายหรือแผนที่กำหนดไว้
- (2) สามารถใช้เทคนิควิธีการนิเทศหลายๆ แบบ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานให้ความร่วมมือในการนิเทศติดตาม
- (3) สามารถพัฒนาบุคลากรด้านสุศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- (4) สามารถชักจูงให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศทุกขั้นตอน

สำหรับผู้บริหารรับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา
อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

2.1.7 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาด้านการวัดและ
ประเมินผลทางสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยส่วนรวม พบว่า นักวิชาการ
สุศึกษารับรู้สมรรถภาพของตนเอง อยู่ในระดับต่ำ ส่วนผู้บริหารรับรู้สมรรถภาพของนักวิชาการ
สุศึกษา อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษารับรู้
สมรรถภาพการปฏิบัติงานของตนเอง อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 4 ข้อ คือ

- (1) สามารถวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบประเมินในการนำไปปฏิบัติ
- (2) สามารถใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพในการวัดและประเมินผลงานสุศึกษา
- (3) สามารถปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินให้มีประสิทธิภาพ
- (4) สามารถนำข้อมูลจากแบบประเมินมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบและองค์ประกอบที่ส่งเสริมและขัดขวางในการดำเนินงาน

สำหรับผู้บริหารรับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา
อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 2 ข้อ คือ

- (1) สามารถปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินให้มีประสิทธิภาพ
- (2) สามารถนำข้อมูลจากแบบประเมินมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบและองค์ประกอบที่ส่งเสริมและขัดขวางในการดำเนินงาน

2.1.8 สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาด้านการศึกษาวิจัย
และการนำไปใช้ ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับต่ำ เมื่อ

พิจารณาสมรรถภาพเป็นรายข้อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา อยู่ในระดับต่ำเกือบทุกข้อ ยกเว้นสมรรถภาพการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการวิจัยอื่น ๆ ที่ขอความร่วมมือ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานสุศึกษา อยู่ในระดับสูง

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ทั้ง 8 ด้าน ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร พบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้ปัญหาและอุปสรรคตรงกัน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์และวางแผนงานสุศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา ด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ ซึ่งรับรู้ว่ามีสาเหตุอันดับแรกเนื่องจากขาดความรู้ความชำนาญ ส่วนด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัดรณรงค์ทางสุศึกษา รับรู้ว่ามีสาเหตุเนื่องจาก บุคลากรด้านสุศึกษาไม่เพียงพอ สำหรับ 4 ด้าน ซึ่งนักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้ปัญหาและอุปสรรคไม่ตรงกัน คือ ด้านการประสานงานและดำเนินงานสุศึกษา ด้านวิชาการและการฝึกอบรม ด้านการจัดเตรียม ผลิตและใช้อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์สุศึกษา และด้านการติดตามและนิเทศสุศึกษา ซึ่งนักวิชาการสุศึกษารับรู้ปัญหาและอุปสรรค สาเหตุเนื่องจากบุคลากรด้านสุศึกษาไม่เพียงพอ 2 ด้าน งบประมาณไม่เพียงพอ และขาดความรู้ความชำนาญ ตามลำดับ ส่วนผู้บริหารรับรู้ว่ามีสาเหตุเนื่องจาก ขาดความรู้ความชำนาญ 3 ด้าน และบุคลากรด้านสุศึกษาไม่เพียงพอ ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานทั้ง 8 ด้าน ระหว่างนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์ กับที่มีวุฒิทางการศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวม พบว่า นักวิชาการสุศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม รับรู้ว่ามีสมรรถภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านวิชาการและการฝึกอบรม โดยนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์รับรู้ว่ามีสมรรถภาพสูงกว่านักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา

3.1 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์และวางแผนงาน

สุขศึกษาระหว่างนักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์กับที่มีวุฒิทางการศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายชื่อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ข้อ คือ สมรรถภาพในการวิเคราะห์ปัญหาสาธารณสุขหรือปัญหาสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา โดยที่นักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์รับรู้ว่ามีสมรรถภาพสูงกว่านักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา

3.2 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการประสานงานและดำเนินงาน สุขศึกษาระหว่างนักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์กับที่มีวุฒิทางการศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวมและเปรียบเทียบเป็นรายชื่อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดเตรียม ผลิตและใช้อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์สุขศึกษาระหว่างนักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์กับที่มีวุฒิทางการศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายชื่อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ข้อ คือ สมรรถภาพการจัดหาสื่อศึกษา และอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยที่นักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์รับรู้ว่ามีสมรรถภาพสูงกว่านักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา

3.4 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัด รณรงค์ทางสุขภาพ ระหว่างนักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์กับที่มีวุฒิทางการศึกษาตาม การรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายชื่อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ข้อ คือสมรรถภาพในการจัดนิทรรศการในหน่วยงานและนอก หน่วยงานตามปัญหาสุขภาพ โดยที่นักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์รับรู้ว่ามีสมรรถภาพสูง

กว่านักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา

3.5 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการและการฝึกอบรมระหว่างนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิต่างศาสตรกับที่มีวุฒิต่างการศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิต่างศาสตรรับรู้ว่ามีสมรรถภาพสูงกว่านักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิต่างการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายชื่อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ คือ

- (1) สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิคทางวิชาการสุศึกษาและปัญหาสุขภาพแก่เจ้าหน้าที่ทั้งในและนอกหน่วยงาน
- (2) สามารถเป็นวิทยากรในการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับงานสุศึกษาให้กับหน่วยงานอื่น ๆ
- (3) สามารถเป็นผู้นำทางด้านวิชาการสุศึกษา

โดยที่นักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิต่างศาสตรรับรู้ว่ามีสมรรถภาพสูงกว่านักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิต่างการศึกษาทุกข้อ

3.6 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการติดตามและนิเทศสุศึกษา ระหว่างนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิต่างศาสตร กับ ที่มีวุฒิต่างการศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวมและเปรียบเทียบเป็นรายชื่อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษาระหว่างนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิต่างศาสตร กับ ที่มีวุฒิต่างการศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวมและเปรียบเทียบเป็นรายชื่อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.8 เปรียบเทียบสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ ระหว่างนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์ กับ ที่มีวุฒิทางการศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง โดยส่วนรวมและเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ทั้ง 8 ด้าน ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร โดยส่วนรวมพบว่าอยู่ในระดับสูง อาจเป็นเพราะว่า นักวิชาการสุศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักวิชาการสุศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งจากการศึกษาภูมิหลังของนักวิชาการสุศึกษาพบว่า นักวิชาการสุศึกษา ร้อยละ 98.5 จบการศึกษาระดับปริญญาเอกสุศึกษาโดยตรง ร้อยละ 38 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสุศึกษามากกว่า 5 ปี และร้อยละ 71 เคยผ่านการฝึกอบรมทางด้านสุศึกษามาแล้ว ด้วยเหตุดังกล่าว จึงอาจทำให้นักวิชาการสุศึกษามีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงทุกด้าน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักวิชาการสุศึกษารับรู้ว่ามีสมรรถภาพของตนเอง ด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา และด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ อยู่ในระดับต่ำ ส่วนผู้บริหาร รับรู้ว่ามีสมรรถภาพของนักวิชาการสุศึกษาด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 ด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่านักวิชาการสุศึกษารับรู้ว่ามีสมรรถภาพของตนเองอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลิมพล ต้นสกุล (2527) พบว่าบุคลากรสุศึกษาประเมินค่าตามสภาพที่เป็นจริงว่า บุคลากรสุศึกษาปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล แผนงานอยู่ใน

ระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประเมินผลงานสุขศึกษาจะต้องทำการประเมินหลาย ๆ ประเด็น เช่น การประเมินกิจกรรมสุขศึกษา ประเมินกระบวนการทางสุขศึกษา หรือประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ซึ่งการประเมินดังกล่าวมีความยุ่งยากและซับซ้อนจะต้องใช้เวลานาน (วสันต์ ศิลปสุวรรณ, 2533) จึงต้องอาศัยเครื่องมือที่มีคุณภาพคือ มีความเชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงในการวัดจึงจะสามารถให้ผลได้ตามความจริง นอกจากนี้จะต้องใช้เทคนิคการประเมินผลหลาย ๆ รูปแบบ จึงจะทำให้การประเมินผลครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้ประเมินจะต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในการนำเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน จึงจะทำให้การวัดและประเมินผลทางสุขศึกษามีประสิทธิภาพและให้ผลตรงตามความต้องการมากที่สุด แต่จากการศึกษาหลักสูตรของสถาบันการศึกษา (แสดงในภาคผนวก จ) มีบางสถาบันที่ไม่ได้บรรจุวิชาการวัดและประเมินผลทางสุขศึกษา เป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียน มีผลทำให้นักวิชาการสุขศึกษาที่จบออกไป มีความรู้พื้นฐานทางการวัดและประเมินผลทางสุขศึกษาไม่เพียงพอ อนึ่งจากการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลทางสุขศึกษา ซึ่งนักวิชาการสุขศึกษารับรู้อยู่ในระดับต่ำ สาเหตุเนื่องจาก ขาดความรู้ความชำนาญ ร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 21 จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจทำให้นักวิชาการสุขศึกษารับรู้ว่ามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลทางสุขศึกษา อยู่ในระดับต่ำ

1.2 ด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า นักวิชาการสุขศึกษาและผู้บริหาร รับรู้ว่ามีสมรรถภาพของนักวิชาการสุขศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมพล ต้นสกุล (2527) พบว่าบุคลากรสุขศึกษาและผู้บริหาร ประเมินค่าตามสภาพเป็นจริงว่าบุคลากรสุขศึกษามาปฏิบัติงานด้านการทำวิจัยด้านสุขศึกษา อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เพราะว่า จากการศึกษาภูมิหลังของนักวิชาการสุขศึกษา พบว่า ร้อยละ 82.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งหลักสูตรของบางสถาบันการศึกษา ไม่มีการเรียนการสอนวิชาการวิจัยทางสุขศึกษาในระดับนี้ (แสดงในภาคผนวก จ) จึงทำให้นักวิชาการสุขศึกษาที่จบออกไปขาดความรู้และทักษะด้านนี้ นอกจากนี้ นักวิชาการสุขศึกษาและ

ผู้บริหาร เห็นว่างานด้านการศึกษาวิจัยไม่ใช่งานหลัก จึงให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนน้อย กอปรกับหน่วยงานมีจำนวนนักวิชาการสุศึกษาไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในระดับจังหวัดมีนักวิชาการสุศึกษาในหน่วยงาน 1 คนเท่านั้น (สมจิตต์ สุพรรณทัศน์, 2533) ซึ่งจะต้องมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมากทั้งงานในหน้าที่และงานในโครงการพิเศษ อนึ่งจากการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้สมรรถภาพด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ ซึ่งนักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหารรับรู้อยู่ในระดับต่ำ สาเหตุเนื่องจาก ขาดความรู้ความชำนาญ ร้อยละ 51.5 และ 46.5 รองลงมาคือ บุคลากรด้านสุศึกษาไม่เพียงพอร้อยละ 24 และ 22.9 ตามลำดับ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงอาจทำให้นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหารรับรู้ว่านักวิชาการสุศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้อยู่ในระดับต่ำ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ทั้ง 8 ด้าน ตามการรับรู้ของตนเอง และผู้บริหาร

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์และวางแผนงานสุศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา ด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้ และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัดสรรแรงค์ทางสุศึกษา ซึ่งนักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหารรับรู้ปัญหาและอุปสรรคตรงกันว่ามีสาเหตุเนื่องจากขาดความรู้ความชำนาญ และบุคลากรด้านสุศึกษาไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจาก การวิเคราะห์และวางแผนงานสุศึกษา การวัดและประเมินผลทางสุศึกษา และการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้นั้น นักวิชาการสุศึกษาที่ดำเนินงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน จึงจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ แต่จากการวิจัยพบว่า นักวิชาการสุศึกษามีสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา และด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้อยู่ในระดับต่ำ และร้อยละ 61.5 มีวุฒิทางการศึกษา ซึ่งตามหลักสูตรการเรียนการสอนไม่ได้เน้นด้านการวิเคราะห์และวางแผนงานสุศึกษาในชุมชน จึงทำให้ผู้จบออกไปมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ส่วนด้านเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัดสรรแรงค์ทางสุศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานจะต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก เนื่องจากมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางสื่อมวลชน และสื่อท้องถิ่น แต่สภาพปัจจุบันจะมีนักวิชาการสุศึกษาเพียงหน่วยงานละ 1 คน เท่านั้น จึงไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ด้วย

เหตุดังกล่าว จึงทำให้นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้ตรงกันว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในด้านดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญเนื่องจาก ขาดความรู้ความชำนาญ และบุคลากรด้านสุศึกษาไม่เพียงพอ

และจากผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหารรับรู้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานไม่ตรงกัน คือ ด้านการประสานงานและดำเนินงานสุศึกษา ด้านการจัดเตรียมผลิต และใช้อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์สุศึกษา ด้านวิชาการและการฝึกอบรม และด้านการติดตามและนิเทศสุศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก นักวิชาการสุศึกษาในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานจะรับผิดชอบดำเนินงานทั้ง 4 ด้านด้วยตนเอง จึงอาจทำให้รับรู้ปัญหาและอุปสรรคได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงได้ดีที่สุด แต่ผู้บริหารในฐานะหัวหน้างานจะทำหน้าที่บริหารให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดและบรรลุเป้าหมาย ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักวิชาการสุศึกษาและผู้บริหาร รับรู้ปัญหาและอุปสรรคทั้ง 4 ด้านไม่ตรงกัน

3. การเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานระหว่างนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์ กับ ที่มีวุฒิทางการศึกษา ตามการรับรู้ของตนเอง

จากผลการวิจัยการเปรียบเทียบสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน โดยส่วนรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านวิชาการและการฝึกอบรม โดยนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์รับรู้ว่ามีสมรรถภาพสูงกว่านักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดฝึกอบรมด้วยวิธีที่เหมาะสม การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การศึกษาความต้องการการฝึกอบรม หรือความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ส่วนอาศัยความรู้พื้นฐานที่นักวิชาการสุศึกษาได้เรียนหรือได้ฝึกปฏิบัติจากหลักสูตรแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน แต่จากการศึกษาหลักสูตรของสถาบันการศึกษา (แสดงในภาคผนวก จ) พบว่า สถาบันที่ผลิตนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์ หลักสูตรจะเน้นด้านกระบวนการทางสุศึกษา พฤติกรรมศาสตร์ การสัมมนาทางสุศึกษา และการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนจบออกไปเป็นนักวิชาการสุศึกษาในชุมชน หรือในสถานบริการสาธารณสุข ทำหน้าที่ในการให้ความรู้ด้าน

สุขภาพแก่กลุ่มประชาชนทั่วไป แต่สถาบันที่ผลิตนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา หลักสูตรจะเน้นด้านเทคนิคการสอน การฝึกปฏิบัติการสอน เป็นต้น ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนจบออกไปเป็นครูสุศึกษาทำหน้าที่ในการให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่กลุ่มนักเรียนในโรงเรียน หรือกลุ่มเยาวชน จากหลักสูตรที่แตกต่างกันมีผลทำให้ผู้เรียนที่จบออกไปมีความรู้ความสามารถและทักษะแตกต่างกัน และจากผลการวิจัยของโทเนส (Tones, 1977) พบว่า ความรู้พื้นฐานของนักวิชาการสุศึกษา คือ ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์สุขภาพเพื่อพัฒนางานสุศึกษาในชุมชน และจากผลการวิจัยของ นากาบุรา (Nagabura, 1977) พบว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับนักวิชาการสุศึกษา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาสุศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้นักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษารับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของตนเองต่ำกว่านักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายชื่อ พบว่า นักวิชาการสุศึกษารับรู้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ข้อ คือ

- (1) สามารถวิเคราะห์ปัญหาสาธารณสุขหรือปัญหาสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา
- (2) สามารถจัดหาสื่อสุศึกษา และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน
- (3) สามารถจัดนิทรรศการในหน่วยงาน และนอกหน่วยงานตามปัญหาสุขภาพ
- (4) สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิคทางวิชาสุศึกษา และปัญหาสุขภาพแก่เจ้าหน้าที่ทั้งในและนอกหน่วยงาน
- (5) สามารถเป็นวิทยากรในการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับงานสุศึกษาให้กับหน่วยงานอื่น ๆ
- (6) สามารถเป็นผู้นำทางด้านวิชาการสุศึกษา

โดยที่นักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์ รับรู้สมรรถภาพทั้ง 6 ข้อสูงกว่า

นักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก นักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ กระบวนการทางสุศึกษา จากหลักสูตรการเรียนการสอนรวมทั้งได้มีการฝึกปฏิบัติงานสุศึกษาในชุมชนโดยตรง จึงทำให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาสาธารณสุขหรือปัญหาสุขภาพเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาได้

อย่างดี ซึ่งหลักสูตรการเรียนการสอนของนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ไม่ได้เน้นเรื่อง
 ดังกล่าวทำให้ขาดความรู้ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ ส่วนการจัดหาสื่อสุศึกษาและอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์
 จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องจากสถาบันการศึกษาที่ผลิตนักวิชาการ
 สุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนจบออกไปเป็นครูสุศึกษาในโรงเรียน จึงเน้นการใช้สื่อ
 สุศึกษาเพื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือในโรงเรียน กับกลุ่มนักเรียนเท่านั้น สื่อส่วนใหญ่จึง
 ผลิตขึ้นใช้เอง หรือได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทางการศึกษา จำกัดในวงแคบ ซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ นพรัตน์ สุขุมาลพวงศ์กุล (253๑) ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการ
 สื่อการสอนของครูสุศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 12 พบว่า ปัญหาขาด
 เจ้าหน้าที่ที่จะติดต่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนจากหน่วยงานและแหล่งบริการต่าง ๆ แต่สถาบันการ
 ศึกษาที่ผลิตนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์ มุ่งให้ผู้เรียนจบออกไปเป็นนักวิชาการ
 สุศึกษาในชุมชน จึงเน้นสื่อสุศึกษาเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในชุมชน หรือทางสื่อมวลชน
 ต่าง ๆ กับกลุ่มประชาชนทั่วไป ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาค
 เอกชน ส่วนการจัดนิทรรศการในหน่วยงานและนอกหน่วยงานตามปัญหาสุขภาพ เนื่องจากการ
 เผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพในชุมชนจะต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการหลาย ๆ อย่าง ซึ่งการจัด
 นิทรรศการก็เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้
 แต่ในสถาบันการศึกษาที่ผลิตนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา หลักสูตรและการสอนสุศึกษา
 ในสถาบันจะ เน้นวิธีการสอนมากกว่า จึงอาจทำให้นักวิชาการสุศึกษาที่จบออกไปมีสมรรถภาพใน
 เรื่องนี้ต่ำ ส่วนการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิควิชาการสุศึกษาและปัญหาสุขภาพแก่เจ้าหน้าที่ทั้ง
 ในและนอกหน่วยงาน การเป็นวิทยากรในการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับงานสุศึกษาให้กับหน่วยงาน
 อื่น ๆ และการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการสุศึกษานั้น จากที่กล่าวมาแล้ว หลักสูตรของสถาบันการ
 ศึกษาที่ผลิตนักวิชาการสุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา จะเน้นหนักด้านสุศึกษาในโรงเรียน เทคนิค
 และวิธีการสอน และฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจทำให้ขาดเทคนิควิชาการ
 สุศึกษาด้านอื่น ๆ ไป จึงทำให้สมรรถภาพเรื่องดังกล่าวต่ำกว่า จากเหตุผลดังกล่าวแล้ว และ
 จากการได้รับการฝึกอบรมทางด้านสุศึกษาจำนวนน้อยครั้งและไม่ต่อเนื่องจึงเป็นผลให้นักวิชาการ
 สุศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา รับรู้สมรรถภาพของตนเองทั้ง 8 ข้อ ต่ำกว่านักวิชาการสุศึกษาที่มี
 วุฒิทางวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องงานสุศึกษา ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับนักวิชาการสุศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา และด้านการศึกษาริวิจัยและการนำไปใช้ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับด้านอื่น ๆ อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. สถาบันการศึกษาที่ผลิตนักวิชาการสุศึกษา ควรจะได้มีการประสานงานกันในการพัฒนาหลักสูตรสุศึกษาเพื่อให้เป็นไปในแนวเดียวกัน และพัฒนาหลักสูตรสุศึกษาแต่ละสาขา (สุศึกษาในชุมชน สุศึกษาในโรงเรียน สุศึกษาในสถานบริการสาธารณสุข) โดยเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อให้สนองต่อนโยบายของหน่วยงานที่ใช้ให้นักวิชาการสุศึกษา เพื่อให้ผู้ที่จบออกไปมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับเดียวกัน
3. สถานการศึกษาที่ผลิตนักวิชาการสุศึกษา และหน่วยงานที่ใช้ให้นักวิชาการสุศึกษา ควรมีการประสานงานร่วมกันในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานที่ใช้ เพื่อให้ผู้ที่จบออกไปมีความรู้และทักษะตรงกับความต้องการของหน่วยงานที่ใช้มากที่สุด
4. หน่วยงานที่รับผิดชอบงานสุศึกษา โดยเฉพาะในส่วนกลางควรจัดตั้งศูนย์วิจัยทางสุศึกษาขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการศึกษาริวิจัย เก็บรวบรวมผลงานวิจัยทางสุศึกษาหรือที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ และทำการเผยแพร่แลกเปลี่ยนผลงานวิจัยกับหน่วยงานที่ดำเนินงานสุศึกษาในระดับต่าง ๆ หรือสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานสุศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาสุสภาพได้อย่างแท้จริง
5. เนื่องจากนโยบายสุศึกษามีการเปลี่ยนแปลงเสมอ และวิทยาการสาธารณสุขเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนาเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักวิชาการสุศึกษาให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ และ

เพื่อเป็นการพัฒนาวิชาชีพศึกษา หน่วยงานหรือผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้นักวิชาการศึกษามีโอกาสเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชามากขึ้น

6. หน่วยงานที่ใช้นักวิชาการศึกษา ควรจัดประชุมนิเทศหรือจัดฝึกงานให้กับนักวิชาการศึกษาที่บรรจุใหม่ เพื่อให้เข้าใจลักษณะงานที่จะปฏิบัติ อันจะทำให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรจะใช้แบบสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกต
2. ควรมีการศึกษาวิจัย สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา ตามการรับรู้ของผู้ร่วมงาน หรือ ผู้ใต้บังคับบัญชา จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักวิชาการศึกษากว้างขึ้น
3. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ของนักวิชาการศึกษา เช่น ประสบการณ์ในการทำงาน หรือศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมรรถภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาสูงยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย